

Glandon-Madeleine
Dinsdag 29 mei 2007
Sjors Verhaagh

Dit verhaal gaat over één bijzondere dag tijdens een weekje fietsen in de Franse Alpen in de laatste week van mei 2007. De week ervoor was het in Grenoble, zo'n 50 kilometer ten westen van standplaats Ougiers, dat weer op ongeveer 9 kilometer van Bourg d'Oisans ligt, nog ruim 30 graden Celsius. Dat voorspelde veel goeds. Korte broek, fietsshirtje en voor de zekerheid nog een zweethemdje. Door shade en schande wijs geworden, nam ik toch ook maar alle winterfietsspullen mee: winterschoenen, wintersokken, drie paar hoezen, halflange en lange broek, alle ondershirts, fietsshirts met lange en korte mouwen, een winddichte bodywarmer, een gevoerd vest, winterhandschoenen, sjaaltje en uiteraard een regenjack. Enfin, een kast vol kleding die niets met ijdelheid, maar enkel met functionaliteit te maken had. Op zaterdag 26 mei toog ik zuidwaarts.

Het feest begon die zaterdag na een overigens zeer voorspoedige reis. Bakken water kwamen uit de lucht. Ik kon toch nog twee uurtjes fietsen voor het avondeten, dus zo gezegd zo gedaan. Zondags werd er een acclimatiseringsrondje gereden van ruim 117 kilometer via de Alpe du Grand Serre en de Col d'Ornon en maandag een relatief kort rondje van Alpe d'Huez via de (volledig besneeuwde) Col de Sarenne naar Les 2 Alpes en weer terug naar het hotel. In de benen wel al wat vermoeidheid, maar eigenlijk had ik alleen nog maar 'met de rem erop' gefietst. Dinsdag zou immers de eerste echte ronde gereden worden. De Marmotte, gewoon als training.

Dat het die maandag in Huez, dat op ongeveer 1400 meter ligt, al sneeuwde, voorspelde weinig goeds. Natuurlijk zag het er schitterend uit. Alpe d'Huez en de Sarenne in de sneeuw, maar het leek toch een teken aan de wand. Het echt slechte nieuws kwam tegen het einde van de middag. Op de Col du Lautaret bleek een heuse sneeuwstorm te woeden en de Col du Galibier was 'fermé', afgesloten. Tegen beter weten in vroeg ik Leon, samen met Monique uitbater van hotel Au Bon Accueil in Ougiers, of we er uiterlijk de volgende ochtend achter konden komen of de Galibier weer open zou gaan. Een beetje verbaasd over deze vraag, antwoordde hij wat ontwijkend dat we het weerbericht maar moesten afwachten. 's Avonds tijdens het diner deelde Leon zoals elke avond het weerbericht voor de volgende dag mede. Dinsdagochtend neerslag, 's middags droger, maar grijs, koud en vochtig weer. Voeg daar het weerbericht van die middag zoals dat bij de VVV in Bourg d'Oisans hing bij, te weten: koud, een verlaging van de sneeuwgrens en nul graden op 1500 meter, dan werd snel duidelijk dat de Galibier met z'n 2.646 meter geen optie was. Dus moest er in allerijl een nieuw plan gemaakt worden. Dat begon natuurlijk met de voorbereidingen aan de fiets, die toch al in de planning lagen. Ketting smeren, remblokjes vervangen, globale check-up (gelukkig gemerkt dat het balhoofd iets te los zat. Kwestie van losmaken en weer aandraaien), en natuurlijk de 'natte wielen' vervangen door de 'zondagse wielen'.

Daarna op de kaart kijken of de route die ik in gedachten had inderdaad iets was. Col du Glandon en de Col du Madeleine. Beide op en weer af en nog een keer op en af. Een globale schatting leverde op, dat dit een tocht moest zijn met zeker 5.500 tot 6.000 hoogtemeters en een afstand van een kleine 250 kilometer. Met een uur of tien zou dat te fietsen moeten zijn en met twee cols tot ongeveer 2000 meter hoogte moest vrij zeker zijn dat ik niet voor een afsluiting zou komen te staan.

Dan begint het nadenken over de kleding. De belangrijkste spullen heb ik al op de hand kunnen wassen en zijn nu droog. Na lang denken is de slotsom erg eenvoudig. Alle kleding, op de shirts met korte mouwen en de korte broeken na, moet ik klaarleggen. Vervolgens leg ik ook nog een hele stapel reepjes klaar, al weet ik niet hoe die mee te krijgen. Dan slapen. Dat lukt niet echt, want enigszins nerveus ben ik wel. De koude voeten werken ook niet echt mee. Voor zover ik de route ken, rijd ik hem in gedachten alvast. De Madeleine, die ik niet ken, probeer ik me in te beelden. Zo verstrijkt de nacht en dan is het eindelijk tijd om op te staan.

Ik zet meteen mijn reiswekker in de vensterbank. Reden: er zit een thermometer op. Ik schiet mijn spijkerbroek aan en maak me klaar voor het ontbijt. Temperatuur om 7:45 uur: 7,5 graden Celsius. Het is min of meer droog, alleen de weg is nat. Ik begeef me naar het restaurant voor het ontbijt. Het brood is er nog niet, dus pak ik vast wat warme chocomel. Dan begint het wachten op het brood. Wat duurt dat lang. Zo kan ik nooit om 8:30 uur vertrekken. Dan blijkt dat de bakker ons vergeten is, dus moet er door het hotel zelf wat brood klaargemaakt worden. Ik ontbijt snel en ga naar mijn kamer. De voeten en benen gaan in de vaseline. Een dun nylon sokje trek ik aan, daaroverheen mijn wintersokken. De dikke driekwart broek gaat aan en van boven volsta ik met drie zweethemdjes, één shirt met lange mouwen, een gevoerd vest met lange mouwen en de winddichte bodywarmer. Het regenjack gaat in mijn zak, evenals een karrenvracht aan reepjes, Dextro en gomballen. Zoals met Leon afgesproken steek ik ook nog mijn mobiel bij me, iets wat niet mijn gewoonte is. Dan nog een sjaal om, hoezen over de schoenen, helm en bril op en niet te vergeten, de winterhandschoenen aan. 9:00 Uur; ik kan op pad.

Achter een kiepwagen daal ik het eerste stukje. Meteen is alles grijs van het slijk. Ik poets mijn bril en fiets richting Allemont aan de voet van de Col du Glandon/Col de la Croix de Fer. Het is droog. Al gauw begint de klim. Het eerste steile stuk. De benen voelen goed, dus moet direct de rem erop, zodat een instorting later voorkomen kan worden. Rustig klim ik richting Le Rivier d'Allemont, dat op een kleine 1300 meter ligt. Hier begint de natte sneeuw, maar na de daaropvolgende korte afdaling ben ik die weer kwijt. Op het volgende stuk klimmen krijg ik weer wat natte sneeuw en die wordt al gauw droge sneeuw. Bij de Barrage de Grand Maison sneeuwt het echt en ligt er al zo'n 15 centimeter sneeuw. Het is een schitterend gezicht. Ik krijg het gevoel alsof het 1985 is, het jaar waarin ik voor het eerst op de Friese wateren op schaatsen stond. Zeker wetend schaatsers te zien, kijk ik over de rand naar het stuwmeer, maar natuurlijk is dat niet bevroren en zijn er geen schaatsers.

Alsof ik in een kerstkaart fiets. Zo oogt het als ik het stuwmeer achter me laat en ik de open vlaktes van de Combe d'Olle tegemoet rijd. In één woord: schitterend. In de volgende korte afdaling, die ik gezien de weersomstandigheden heel voorzichtig doe, moet ik plots in de remmen. Over de hele breedte van de weg komt mij een sneeuwschuiver tegemoet. Als we elkaar gepasseerd zijn, vraag ik me af of het wel verstandig is om door te rijden. Zonder op deze vraag het antwoord af te wachten, besluit ik door te rijden tot het letterlijk niet meer gaat. Spoedig volgt dan toch de top van de Glandon.

Ik steek deze over en kom, behalve in de sneeuw, ook nog in een dichte mist terecht. Voor me zie ik een bordje dat gebiedt sneeuwkettingen om te leggen. De weg is echter redelijk sneeuwvrij en niet bevroren. Ik besluit het erop te wagen. Heel voorzichtig daal ik af, waarbij ik goed om me

heen kijk naar eventuele schuilplekken voor als het mis gaat. Die zijn er echter zo goed als niet. Tot in de buurt van La Chal zit ik in de sneeuw. De mist was snel verdwenen, maar tot na het stuk door het bos daal ik door de sneeuw. Het is koud en nat. Omdat stoppen toch geen zin heeft, daal ik handenschuddend en tenenfriemelend af tot in St. Etienne-de-Cuines. Het weer is daar stukken beter. Ik zoek een bakker, maar die zie ik zo snel niet liggen. Ik rijd door naar La Chambre en daar vind ik wel meteen een bakkertje. Ik bestel een éclair, die netjes in een doosje wordt ingepakt. Als ik zeg dat die doos niet nodig is, wordt ik vreemd aangekeken. Of ik dan iets anders wil om het gebakje in te stoppen? Kennelijk begrijpen ze niet waar een fietser op uit is. Ik reken af en buiten eet ik in vier happen het gebak op. Zonder doos.

De te volgen route leidt mij direct naar de klim van de Madeleine. Deze begint behoorlijk pittig. Maar het zonnetje breekt een beetje door en ik voel me prima. Handen en voeten zijn weer warm en alle ritsen gaan open. Er staat alleen een fris windje. Goed merkbaar als deze van voren komt. Na een paar kilometer wordt het rustig op de Col de la Madeleine. Aangezien ik op de Glandon één vrachtauto, twee motoren en één sneeuwschuiver ben tegengekomen, zijn de tien auto's die me aan de voet van de Madeleine inhalen er wel erg veel. Maar na een kilometer of vier wordt het dus opnieuw rustig. Fietzers kom ik niet tegen.

Doordat er veel haarspeldbochten zijn, houd je lang uitzicht op La Chambre en de vallei. Een leuk uitzicht. Ik heb er echter niet zoveel oog voor, want ik ben aan het rekenen. Hoeveel kilometer nog en hoeveel hoogtemeters? De klim is precies twintig kilometer, dat is zeker. Het aantal hoogtemeters moet ik schatten. Toch is het handig om het uit te rekenen, zodat ik weet wat er nog komen gaat. Ik moet straks immers nog twee cols. Na een kilometer of tien klimmen kom ik weer in de sneeuw terecht, maar gelukkig valt er geen sneeuw. St. Francois Longchamp en Longchamp zijn uitgestorven skigebieden. Ondanks het feit dat er toch al aardig wat verse sneeuw ligt, laten de wintersporters het massaal afweten. Vanaf Longchamp staan er geen borden meer die de weg naar de top wijzen, maar aangezien er een bordje déviation (omleiding) staat, besluit ik om dat advies dan maar op te volgen en de gewezen weg in te slaan. Aan al die hotelnamen die staan aangegeven, heb ik immers niets. De weg vervolgt door een wit en verlaten skioord. Het dorp uitrijdend kom ik weer op prachtige witte vlaktes terecht. Er valt een heel klein beetje harde sneeuw, maar dat geeft niet. Van al het geploeter omhoog heb ik het aardig warm gekregen. Er volgt weer een aantal bochten en ik geniet van het uitzicht, ondanks de steeds zwaarder wordende benen. Vier lastige maar mooie kilometers later ben ik op de top.

Tot mijn verbazing zijn er ook twee Engelse fietsers op de top. Zij krijgen een warm onthaal van hun vrouwen en worden in een warme auto gezet. Ik krijg wat bemoedigende woorden toegesproken en reageer strikt zakelijk met de vraag of het café open is. Ze denken van wel. Snel loop ik met de fiets op de schouder door de sneeuw naar het café toe. In de sneeuw staan al een paar voetsporen, maar veel mensen zijn er vandaag nog niet geweest. Ik bestel een cola. Zo vlug als het koude goedje zich laat nuttigen, drink ik het op en na een toiletbezoek verlaat ik het pand, uiteraard met een bidon vers water. Buiten eet ik nog een reepje en dan gaat het aan de andere kant van de Madeleine weer naar beneden.

Er ligt veel sneeuw aan deze noordkant van de berg en het is weer mistig. Maar het is ook droog. Voorzichtig daal ik af. Her en der moet ik bijtrappen en dat geeft de burger moed. Dan is de terugweg straks niet al te zwaar. Na een lang en koud stuk door de sneeuw kom ik in de eerste dorpjes aan. Hier op 1300 meter ligt er geen sneeuw meer en is het al een stuk warmer dan boven.

op 2000 meter. De afdaling slingert prachtig langs een diepe afgrond en ik gooi mijn fiets van links naar rechts. Toch nog steeds voorzichtig, want hier in het ravijn zal ik niet snel gezocht en gevonden worden, ondanks dat ik bij het hotel mijn plannen duidelijk had gemaakt. Even later slaat het weer om en gaat het regenen. In de regen kom ik een grote groep (naar later blijkt) Nederlandse fietsers tegen. Ze beklimmen vandaag deze zijde van de Madeleine. Ik reken uit of ik ze later nog in kan halen, maar met een voorsprong van zo'n acht kilometer terwijl ik nog moet afdalen, geef ik hen meer kans.

Dan ineens een oliespoor. Op de toch al natte weg ligt, uiteraard in de ideale lijn, een oliespoor van zeker 40 centimeter breed. Ik rem af en ga heel langzaam verder naar beneden. Enkele kilometers lang blijft het oliespoor mij teisteren tot het ineens verdwenen is. Ik daal verder tot ik in de regen bij de nietige rivier de Isère sta, min of meer bij afslagnummer 36 van de daar lopende autoweg. Dat een hele streek naar deze rivier vernoemd is, is op dit punt niet te begrijpen.

Ik trek mijn regenjas weer uit en draai mijn fiets 180 graden: klaar voor een klim van 26 kilometer. De regen houdt op en ik klim naar boven als ware ik weer helemaal hersteld. De klim begint niet al te zwaar en na een kilometer of zeven komt er zelfs een klein afdalinkje, of in vaktermen een afklimmetje. De weg is tijdelijk min of meer vlak en het tempo gaat omhoog. Maar dan richting La Thuile en Celliers wordt het snel zwaarder. De snelheid daalt aanzienlijk en de benen zwellen op. De spirit daalt net zo hard als de weg omhoog gaat. Niet dat deze berg niet te beklimmen is, maar de Glandon ligt ook nog te wachten. Als ik me niet vergis, is het in het laatste dorp ook nog even een klein beetje vlak en dan begint de lange weg naar boven. De snelheid daalt tot onder de tien kilometer per uur en de trapfrequentie is laag. Ik rijd 30/23 en ben blij dit rond te krijgen.

Dan volgen uiteraard weer de besneeuwde stukken. Dat maakt het iets koeler en dat is niet erg. De moraal is nog steeds laag en ergens begint spijt te komen. Waarom moest ik nog een keer extra afdalen en klimmen? Op een zeker moment zie ik voor me een fietser. Iemand uit het Nederlandse kamp? Jawel, en hij heeft het zichtbaar nog zwaarder dan ik. Ik kan hem voorbij fietsen en krijg nog net 'kom op' uit mijn mond. Nog geen 400 meter later wordt het opnieuw iets vlakker. Ik probeer de snelheid wat op te voeren en meteen ook nog wat te herstellen. Gegeten heb ik net op het einde van het steilere stuk, dus dat hoeft nu niet meer. Ik denk vast vooruit aan de laatste steile stukken en trap door de mist in.

Er volgt nog een heel zwaar stuk. De laatste drie steile kilometers van zo'n 9% gemiddeld duren bijna 18 minuten, maar de moraal stijgt weer. Nog maar één col en bovendien staat er hierboven een stuk vlaai te wachten. Dat had ik straks al vanuit mijn ooghoek zien staan. Boven aangekomen groet ik de daar wachtende Nederlandse fietsers en hun begeleiders en ga snel weer het café in. Eén cola en een stuk van die vlaai. Ik nestel me bij het raam en kijk naar de koude wachtende Nederlanders. Ik eet en drink alles snel op en ga met een gevulde buik en bidon weer naar buiten. Ik tip de Nederlanders over de lekkere vlaai, maar dat lijkt aan dovemansoren gericht. Ik trek mijn jack aan en daal af. Opnieuw is het erg koud. Ook deze afdaling gaat weer relatief rustig. Eerst in verband met de sneeuw en later, als het zonnetje doorbreekt, in verband met het nieuwe grind dat op de weg ligt. Liever even niet vallen. Ik zet koers naar de voet van de Glandon en merk dat het aardig warm is hier in het dal. Gelukkig heb ik nog water genoeg, dus dat mag, ondanks al mijn kleren, geen probleem opleveren.

De Glandon gaat in het begin buiten verwachting snel. Van die keer dat ik met fietstassen op een randonneur hier als slotklim van mijn tocht vanuit Nederland naar boven reed, herinner ik mij enkel een zeer zware berg die de snelheid aardig naar beneden kan jagen. Grote stukken blijf ik boven de twaalf kilometer per uur fietsen, hetgeen inhoudt dat ik tot een half uur op mijn meest negatieve berekeningen ga inlopen. De zon is warm, de wind is koud. De wielrenner die mij zojuist inhaalde, staat nu langs de weg en houdt het kennelijk voor gezien. Dit is allemaal heel positief. Op het vlakkere stuk in St. Colomban eet ik wat en daarna begin ik aan de klim door het bos. Het wordt aanzienlijk zwaarder en de benen beginnen weer te protesteren. Ik bedenk mij dat ik alleen maar hoeft te blijven trappen en doe dat dan dus maar. Ik weiger de 25 te schakelen, ook als ik heel langzaam om het zwarte paard dat los midden op de weg staat moet rijden. Na het bos ligt er weer sneeuw, maar afkoelen doet die niet meer. De zon is behoorlijk warm en eigenlijk is het fietsen in de schaduw van de berg nog het meest aangenaam.

Dan beginnen de laatste drie zware kilometers. Ik wist dat ze kwamen en daar zijn ze dan. Het tempo daalt tot een absoluut minimum en de 25'er moet eraan te pas komen. Er komt een groepje motorrijders langs en ik bedenk me dat het er toch wel zielig uit moet zien. Een volgepakte wielrenner in de sneeuw die stapvoets rijdt en zichtbaar elke 10 meter vordering prijst. Was ik nu net nog langs het kilometerpaaltje van 1,75 of van 2,75 kilometer tot de top gereden? Het duurt even voor het volgende paaltje in zicht komt. Helaas, ik ben nu pas bij het paaltje van 1,75 kilometer.

Na deze 1,75 trage kilometers kom ik eindelijk op de top. Aan onze Duitse motorvrienden leg ik uit wat ik aan het doen ben, maar het komt niet echt aan volgens mij. Wat maakt het ook uit. Over 45 kilometer ben ik lekker in het hotel en ik hoeft er geen col meer voor te beklimmen. Ik daal af, ontwijk een marmot en tel er in de gauwigheid nog twee. Het klimmetje (opdalinkje) van 12% naar Le Rivier d'Allemont gaat weer abominabel langzaam, maar dat deert mij niet. Ik daal weer verder af en zie onderaan de afdaling dat ik op ruim 6.400 hoogtemeters zit. Meer dan ik van tevoren gedacht had. Misschien, heel misschien heb ik 'geluk' en mag ik nog 200 meter klimmen. Dan zit ik aan de 6.600 hoogtemeters, evenveel als bij het Alpen-Brevet dat voor augustus in Zwitserland op het programma staat. Een goede generale.

De weg terug naar en door Bourg d'Oisans loopt als vanzelf. Het grote blad erop en lekker rondmalen. Hoe zit het met het eten? Als ik vóór het toetje binnen ben, mag ik nog mee-eten. Daarna geldt: eet maar van de kaart. Het loopt na achten en ik vermoed dat de toetjes al een heel eind verorberd zijn. Voor de zekerheid toch maar doorrijden, je weet immers maar nooit. Dan komt de laatste anderhalve kilometer. Het stijgt. Normaal gesproken is dit stukje niet al te zwaar, maar nu is het verschrikkelijk. Van het grote blad weer terug naar het kleine en wéér die hartslog omhoog. Ik kijk op mijn metertjes en zie bijna 6.600 hoogtemeters en bijna 231 kilometer. Op het allerlaatste stukje springt de meter dan inderdaad naar 6.600 en zit ik precies op 231,00 kilometer. Ik besluit de tellers stop te zetten en ben helemaal op.

Bij het hotel zet ik snel de fiets tegen de muur en loop naar binnen. Hopelijk zie ik nog toetjes. Een mij onbekende man feliciteert mij met mijn prestatie. Ik kijk hem vragend aan en denk na over de vraag of ik hem zou moeten kennen. Er gaat geen belletje rinkelen. Ik bedank hem en loop naar binnen. Daar komt Monique aansnellen. Ook zij feliciteert mij en vraagt of ik nu wil

eten, want ik zie er niet goed uit, of eerst wil douchen. Ik had me voorbereid op een discussie over wel of niet nog wat kunnen eten en ben blij verrast met deze gastvrijheid. Ik bedenk me geen moment en vraag of ik meteen kan eten. Wanneer ik wil is het antwoord. Ik maak van de gelegenheid gebruik en laat eerst nog een fotootje maken.

Met pijn in het hele lijf ga ik weer naar binnen. Volgens Leon heeft mijn vader gebeld. Leon heeft tegen hem gezegd, dat ik tegen zijn advies in deze tocht was gaan maken en dat hij mij zo wilde gaan bellen om te kijken waar ik was. Mijn vader had geantwoord met de opmerking dat een en ander hem niet verbaasde, omdat ik mijn hele leven al eigenwijs was. Ik beschouw dat maar als een compliment. In het restaurant mag ik van alle aanwezigen een applaus in ontvangst nemen. Weer ben ik verbaasd. Dit 'trainingsritje' is kennelijk op voorhand al een legende geworden. Nog trotser neem ik plaats aan tafel. Ondanks het feit dat eten op zo'n moment niet het makkelijkst is, eet ik zoveel ik kan en vertel over de tocht. Misschien is het toch wel een bijzondere onderneming geweest. Voldaan stap ik later onder de douche. Ik kan nog net bij de zeep komen die op de grond staat. Daarna nog even ontspannen en naar bed. Het was me m'n dagje wel. Een mooie maar zware tocht. Beter (te) doen bij iets gunstiger weersomstandigheden...

(De Marmotte werd later die week op vrijdag nog gereden. Met (natte) sneeuw op (de afdaling van) de Galibier en een stormachtige regen richting Bourg d'Oisans, werd ook dat een koude en natte tocht)
